

גאוגרפיה ותכנון עירוני ואזורי (810)

המחלקה לגאוגרפיה
המכון ללימודים עירוניים ואזוריים
הפקולטה למדעי החברה
תשפ"ב 2021 - 2022

פרופ' גלעד רוזן
gillad.rosen@mail.huji.ac.il
טל' 02-5883344

ראש התכנית ומנהל המכון
ללימודים עירוניים :

גב' יעל בר- דוד
geography@savion.huji.ac.il
טל' 02-5881292 / 02-5883017

רכזת המחלקה לגאוגרפיה :
מזכירות המחלקה
לגאוגרפיה :

אתר המחלקה : <https://geography.huji.ac.il/>

גב' דורית ברק
doritb@savion.huji.ac.il
02-5883367

רכזת המכון ללימודים
עירוניים ואזוריים :

אתר המכון : <https://urbanstudies.huji.ac.il/>

מורי התכנית :

גב' ליאת אבוחצירא
ד"ר נופר אבני
אדרי סופיה אלדור
גב' רותי אמיר
מר עדי בן-נון
ד"ר שרית בן שמחון-פלג
ד"ר ענאיה בנא ג'יריס
ד"ר רוני בר
ד"ר רותם בר-אור
ד"ר מיכל בריאר
ד"ר גבי גולן
ד"ר גיל גורדון
מר עופר גרידינגר
ד"ר יאיר גרינברג
גב' חני דודי
גב' יעל המרמן- סולר
אדרי יואב וינברג
פרופ' שלמה חסון
מר רן חקלאי
אדרי ירון טוראל
ד"ר גלית כהן-בלנקשטיין
אדרי הילה לוטן
ד"ר ניצן לוי
פרופ' נעם לוין
מר גדעון לרמן
גב' רונית מזר
אדרי עופר מנור
אדרי יערה מנור רוזנר
מר חן נאור
ד"ר אמילי סילברמן
אדרי צופיה סנטו
ד"ר חיים פיאלקוף
פרופ' ערן פייטלסון
פרופ' איתי פישהנדלר
גב' דקלה פרסיקו
פרופ' דני פלזנשטיין
ד"ר שאול ציונית
ד"ר חגית קיסר
ד"ר גידי קפלן

מר מוטי קפלן
פרופ' סיגל קפלן
ד"ר גדי רובין
פרופ' גלעד רוזן
פרופ' ערן רוזן
גבי נעמה רינגלר
גבי עינב רינגלר
פרופ' נעם שובל
גבי נאוה שיר
ד"ר מאיסה תותרי פאח'ורי

המחלקה לגאוגרפיה והמכון ללימודים עירוניים ואזוריים מציעים תכנית משותפת לתואר מוסמך "גאוגרפיה ותכנון עירוני ואזורי". התכנית מעניקה השכלה מקיפה בתחום התכנון העירוני והאזורי. חבילת הקורסים של המכון ללימודים עירוניים ואזוריים מתמקדת בלימודי הליבה של התכנון העירוני והאזורי (כגון דיני תכנון ובנייה, תיאוריות בתכנון, תכנון – הלכה ומעשה), בלימודים בעלי גוון פרופסיונאלי (אולפנים בתכנון, נדל"ן, פרוגרמות, עיצוב עירוני, קליניקה אורבאנית) ובמגוון לימודים עירוניים אינטר-דיסציפלינאריים. לימודי גאוגרפיה כוללים את המטען העיוני בגאוגרפיה עירונית ובתחומים רלוונטיים אחרים, וכלים מתודולוגיים (מערכות מידע גאוגרפיות, שיטות איתור מתקדמות, חישה מרחוק, שיטות מחקר וסטטיסטיקה). התואר מכשיר את מוסמכיו לעבודה כמתכננים עירוניים ואזוריים ובתחומים אחרים של מדיניות עירונית, ולמחקר בתחום הלימודים העירוניים והאזוריים והגאוגרפיה העירונית.

התלמידים שאינם בוגרי גאוגרפיה באוניברסיטה העברית מחויבים בלימודי ההשלמה הבאים, אם לא למדו אותם קודם לכן: מבוא לסטטיסטיקה, גאואינפורמטיקה ב' וגאוגרפיה של פעילות כלכלית.

ההוראה נשענת על אנשי סגל אקדמי של האוניברסיטה העברית ועל בכירים מעולם התכנון – מהמגזר הציבורי / הממשלתי בהווה ובעבר או יועצים פרטיים, עם דגש על ותיקים ובעלי ניסיון רב-שנים.

מסלולי הלימוד ותנאי הקבלה

הלימודים מתנהלים בשני מסלולים:

א. מסלול מחקרי: מיועד להעמיק ולהרחיב את ידיעות התלמידים, כדי לפתח את כושרם המחקרי, לביצוע עבודה מחקרית מורחבת. תלמידים יוכלו להתקבל למסלול זה לאחר שאחד המורים הקבועים במחלקה הביע את הסכמתו בכתב להדרכתו בכתיבת התיזה.

תנאי קבלה: ציון ממוצע של 85 לפחות בלימודי הבוגר. תלמיד המתקבל בשנה א' למסלול הלא מחקרי יוכל לעבור למסלול המחקרי אם השיג ממוצע של 85 לפחות ב- 20 נ"ז בלימודי המוסמך. סה"כ נ"ז לתואר מסלול א': $40 \text{ נ"ז} + 4 \text{ נ"ז}$ (כתיבת עבודה סמינריונית בתחום "תכנון עירוני ואזורי") = $44 \text{ נ"ז} +$ עבודת גמר.

ב. מסלול לא מחקרי: ירחיב ויעמיק את הידע בתחום הגאוגרפיה והתכנון העירוני והאזורי הן בכיוון המקצועי והן בכיוון העיוני. במסלול זה אין עבודה מחקרית מורחבת ומספר הקורסים רב יותר.

תנאי קבלה: ציון ממוצע של 82 לפחות בלימודי הבוגר.

סה"כ נ"ז לתואר מסלול ב': $44 \text{ נ"ז} + 8 \text{ נ"ז}$ (כתיבת שתי עבודות סמינריוניות, לפחות אחת בתחום תכנון עירוני ואזורי) = 52 נ"ז .

מבנה התואר

קורסי השלמה (לא לה שלא למדו אותם או קורסים דומים במהלך לימודי התואר הראשון או במסגרת אחרת):

גאואינפורמטיקה ב'	3 נ"ז
גאוגרפיה של פעילות כלכלית	3.5 נ"ז
השלמה בסטטיסטיקה	2 נ"ז (משתנה בהתאם לקורס הספציפי)
סה"כ	0 עד 8.5 נ"ז

לימודי חובה – גאוגרפיה

סוגיות חדשות במחקר העירוני והאזורי	2 נ"ז
שיטות מחקר למוסמך	2 נ"ז
סטטיסטיקה למוסמך	3 נ"ז
קורס מתקדם בתחום הממ"ג	2-3 נ"ז
סה"כ	9-10 נ"ז

חובת בחירה גאוגרפיה – לימודי ליבה עיוניים בתכנון וסביבה (יש לבחור לפחות שלושה קורסים)

עיר וחברה	2 נ"ז
תכנון מטרופוליני	2 נ"ז
עיצוב המרחב בישראל	2 נ"ז
גישות למדיניות סביבתית במרחב	2 נ"ז
כלכלה עירונית ואזורית	2 נ"ז
תמורות במדיניות הקרקעית והתכנונית בישראל	2.5 נ"ז
מדיניות דיוור והתחדשות עירונית	2 נ"ז
שינויי אקלים וחברה: השלכות, פגיעות והסתגלות	2 נ"ז
סה"כ	6 נ"ז

לימודי חובה – תכנון

תיאוריות בתכנון	2 נ"ז
מבוא לדיני תכנון ובניה	2 נ"ז
סמינר מכוני	1 נ"ז
סה"כ	5 נ"ז

חובת בחירה בתכנון עירוני (יש לבחור לפחות קורס אחד)

תכנון - הלכה ומעשה	2 נ"ז
מבוא לכלכלת מקרקעין וענף הנדל"ן	2 נ"ז
סה"כ	2 נ"ז

חובת בחירה - שני אולפנים בתכנון

סה"כ	4-6 נ"ז
------	---------

קורסי בחירה בתכנון עירוני ואזורי (להשלמת 19 נ"ז במסגרת המכון)

סה"כ	8-6 נ"ז
------	---------

קורסי בחירה בגאוגרפיה להשלמת 40 נ"ז במסלול א' או 44 נ"ז במסלול ב' (לא כולל נ"ז עבור כתיבת עבודות סמינריוניות)

סה"כ	4-3 נ"ז במסלול א'
	8-7 נ"ז במסלול ב'

כתיבת עבודות סמינריוניות במסגרת שו"ס או סמינר

עבודה סמינריונית אחת בתחום "תכנון עירוני ואזורי" במסלול א'	4 נ"ז
שתי עבודות סמינריוניות במסלול ב' (לפחות אחת בתחום תכנון עירוני ואזורי)	8 נ"ז

הרכב הציון למוסמך במסלול המחקרי :

ממוצע ציוני קורסים	65%
עבודת גמר	35%

הרכב הציון למוסמך במסלול הלא מחקרי :

ממוצע ציוני קורסים	100%
--------------------	------

תואר מוסמך בגאוגרפיה ותכנון עירוני ואזורי- במגמת תכנון תחבורה

קורסי השלמה (לא להיכלל במדו אותם או קורסים דומים במהלך לימודי התואר הראשון או במסגרת אחרת) :

גיאואינפורמטיקה ב'	3 נ"ז
גאוגרפיה של פעילות כלכלית	3.5 נ"ז
השלמה בסטטיסטיקה	2 נ"ז (משתנה בהתאם לקורס הספציפי)
סה"כ	עד 8.5 נ"ז

לימודי חובה – גאוגרפיה

סוגיות חדשות במחקר העירוני והאזורי	2 נ"ז
שיטות מחקר למוסמך	2 נ"ז
סטטיסטיקה למוסמך	3 נ"ז
קורס מתקדם בתחום הממ"ג (למי שלא ייקח ממ"ג בתכנון תחבורה)	0-3 נ"ז
סה"כ	7-10 נ"ז

חובת בחירה גאוגרפיה – לימודי ליבה עיוניים בתכנון וסביבה (יש לבחור לפחות שני קורסים)

סה"כ	4 נ"ז
------	-------

לימודי חובה – תכנון

תיאוריות בתכנון	2 נ"ז
מבוא לדיני תכנון ובניה	2 נ"ז
סמינר מכוני	1 נ"ז
סה"כ	5 נ"ז

חובת בחירה בתכנון עירוני (יש לבחור לפחות קורס אחד)

תכנון - הלכה ומעשה	2 נ"ז
מבוא לכלכלת מקרקעין וענף הנדל"ן	2 נ"ז
סה"כ	2 נ"ז

חובת בחירה - שני אולפנים בתכנון

סה"כ	4-6 נ"ז
------	---------

קורס חובה במגמה בתכנון תחבורה

תכנון תחבורה ומודלים

סה"כ	2 נ"ז
------	-------

קורסי חובת בחירה במגמה בתכנון תחבורה

מבוא לכלכלת תחבורה	2 נ"ז
מבוא להנדסת תחבורה	2 נ"ז
ממ"ג בתכנון תחבורה	2 נ"ז
סה"כ	4 נ"ז

קורסי בחירה במגמה בתכנון תחבורה

סה"כ	6 נ"ז
------	-------

קורסי בחירה בתכנון עירוני ואזורי

לפחות 4 נ"ז

סה"כ

קורסי בחירה בגאוגרפיה

להשלמת 40 נ"ז במסלול א' או 44 נ"ז במסלול ב' (לא כולל נ"ז עבור כתיבת עבודות סמינריוניות)

כתיבת עבודות סמינריוניות במסגרת שו"ס או סמינר

עבודה סמינריונית אחת במסלול א' (בתחום תכנון התחבורה) 4 נ"ז

שתי עבודות סמינריוניות במסלול ב' (לפחות אחת בתחום תכנון התחבורה) 8 נ"ז

מסלול א' בלבד

עבודת גמר

סה"כ נ"ז לתואר מסלול א':

40 נ"ז + 4 נ"ז (כתיבת סמינר בתכנון תחבורה) = 44 נ"ז

סה"כ נ"ז לתואר מסלול ב':

44 נ"ז + 8 נ"ז (כתיבת 2 סמינרים, לפחות אחת בתכנון תחבורה) = 52 נ"ז

הרכב הציון למוסמך במסלול המחקרי:

ממוצע ציוני קורסים 65%

עבודת גמר 35%

הרכב הציון למוסמך במסלול הלא מחקרי:

ממוצע ציוני קורסים 100%

לא ניתן לכתוב עבודות סמינר בשנת ההשלמה.

עבודות הסמינר ייכתבו אצל מרצים שונים מהתכנית.

במסגרת כתיבת שתי עבודות הסמינר במסלול ב' יש לבחור בקורס אחד המוגדר שו"ס וקורס אחד

המוגדר כסמינר.

רשימת הקורסים בתכנית המוסמך ב"גאוגרפיה ותכנון עירוני ואזורי":

קורסי השלמה

(לאלה שלא למדו אותם או קורסים דומים במהלך לימודי התואר הראשון או במסגרת אחרת):

40942	גאואינפורמטיקה ב'	3	ני"ז
40104	גאוגרפיה של פעילות כלכלית	3.5	ני"ז
40115	מבוא לסטטיסטיקה לגאוגרפים א' (משתנה בהתאם לקורס הספציפי שייקח התלמיד)	2	ני"ז
			סה"כ
			עד 8.5 ני"ז

לימודי חובה – גאוגרפיה

40732	סוגיות חדשות במחקר העירוני והאזורי	2	ני"ז
40903	שיטות מחקר למ"א	2	ני"ז
40801	סטטיסטיקה למוסמך לתלמידי גאוגרפיה	3	ני"ז
			סה"כ
			7 ני"ז

קורס מתקדם בתחום הממ"ג (יש לבחור קורס אחד)

40710	מבוא למדע נתונים גאו-מרחבי	3	ני"ז
40834	סדנא בממ"ג ראסטרי	3	ני"ז
49827	ממ"ג בתכנון תחבורה	2	ני"ז
40957	ניתוח עירוני ואזורי – יישומי GIS	3	ני"ז
49800	GIS בשירות התכנון	2	ני"ז
40123	סימולציה עירונית	3	ני"ז
			סה"כ
			2-3 ני"ז

חובת בחירה גאוגרפיה – לימודי ליבה עיוניים בתכנון וסביבה (יש ללמוד שלושה קורסים מבין הבאים ניתן ללמוד קורסים נוספים כחלק מלימודי הבחירה)

40650	עיר וחברה	2	ני"ז
40870	תכנון מטרופוליני	2.5	ני"ז
40971	עיצוב המרחב בישראל	2	ני"ז
40959	שינויי אקלים וחברה: השלכות פגיעות והסתגלות	2	ני"ז
40831	תמורות במדיניות הקרקעית והתכנונית בישראל	2	ני"ז
40704	מדיניות דיוור והתחדשות עירונית	2	ני"ז
40978	כלכלה עירונית ואזורית	2	ני"ז
40422	גישות למדיניות סביבתית במרחב	2	ני"ז
			סה"כ
			6 ני"ז

לימודי חובה – תכנון עירוני ואזורי

49841	תאוריות התכנון	2	ני"ז
49807	מבוא לדיני תכנון ובניה	2	ני"ז
49854	סמינר מכוני	1	ני"ז
			סה"כ
			5 ני"ז

חובת בחירה: יש לבחור אחד משני הקורסים הבאים (קורס עודף יכול להחשב כקורס בחירה)

49812	תכנון - הלכה ומעשה	2	ני"ז
49804	מבוא לכלכלת מקרקעין וענף הנדל"ן	2	ני"ז
			סה"כ
			2 ני"ז

חובת בחירה – לבחירה שניים מחמישה האולפנים (סדנאות) הבאים :

40811	אולפן בתכנון ומדיניות עירונית אסטרטגית	4	נ"ז
49822	אולפן בעריכת הנחיות מרחביות לישוב מוגדר	2	נ"ז
49883	אולפן בתכנון ועיצוב אזורי מגורים חדשים	2	נ"ז
49823	אולפן בתכנון יזמי ומדיניות ציבורית	4	נ"ז
49897	אולפן בתכנון ארצי	2	נ"ז
40911	אולפן מרחב ציבורי רב גילאי	2	נ"ז

סה"כ 4-6 נ"ז

סה"כ

קורסי בחירה בתכנון עירוני ואזורי (לרשימה המלאה ניתן להתעדכן בשנתון)

(להשלמת 19 נ"ז במסגרת המכון ללימודים עירוניים ואזוריים)

40422	גישות למדיניות סביבתית במרחב	2	נ"ז
40650	עיר וחברה	2	נ"ז
40750	סיור לברצלונה וקטלוניה	4	נ"ז
40704	מדיניות דיור והתחדשות עירונית	2	נ"ז
40710	מבוא לביג דאטה	3	נ"ז
40769	קליניקה אורבנית – התמחות מעשית בתכנון חברתי	2	נ"ז
40860	אולפן בתכנון סביבתי	3	נ"ז
40870	תכנון מטרופוליני	2	נ"ז
40957	ניתוח עירוני ואזורי – יישומי GIS	3	נ"ז
49800	GIS בשירות התכנון	2	נ"ז
49801	יישומי AUTOCAD MAP 3D לתכנון עירוני	2	נ"ז
49816	מעמד השימור בזירת התכנון – היבטים מעשיים	2	נ"ז
49817	פרוגרמות ומדיניות קרקעית בישראל	2	נ"ז
49838	תכנון בישובים הערביים	2	נ"ז
49873	עקרונות בעיצוב עירוני	2	נ"ז

קורסי בחירה בגאוגרפיה (לרשימה המלאה ניתן להתעדכן בשנתון)

להשלמת 40 נ"ז במסלול א' או 44 נ"ז במסלול ב' (לא כולל נ"ז עבור כתיבת עבודות סמינריוניות)

82892	קלימטולוגיה סינופטית של מזרח הים-התיכון וישראל	3	נ"ז
40358	תכנות ב-python	3	נ"ז
40421	הגיונות קאנטיאניים : על תיאור ותיאוריה בגאוגרפיה	2	נ"ז
40733	יסודות הסטטיסטיקה המרחבית	2	נ"ז
40825	המעבר לחברה דלת פחמן: שלושה ימי מחנה מחקר	2	נ"ז
40850	מדיניות סביבתית להלכה ולמעשה	2	נ"ז
40965	יישוב סכסוכים סביבתיים חוצי גבולות בעידן של תמורות גאופוליטיות	2	נ"ז
40991	יצירת אשכולות אזוריות של ידע וחדשנות	2	נ"ז
54336	ללמוד ללכת : הליכות בהקשרן התרבותי, ההיסטורי, והפוליטי	2	נ"ז
55799	רגולציה של משקי תשתית : חשמל ומים	2	נ"ז
53603	הפוליטיקה של הטבע	2	נ"ז
40827	אנרגיה, קונפליקטים וקבלת החלטות	4	נ"ז

כתיבת עבודות סמינריוניות (במסגרת שו"ס או סמינר)

4 נ"ז
8 נ"ז

עבודה סמינריונית אחת במסלול א'
שתי עבודות סמינריוניות במסלול ב'

מסלול א' בלבד

עבודת גמר

40 נ"ז + 4 נ"ז (כתיבת סמינר) = 44 נ"ז
44 נ"ז + 8 נ"ז (כתיבת 2 סמינרים) = 52 נ"ז

סה"כ נ"ז לתואר מסלול א'
סה"כ נ"ז לתואר מסלול ב'

לא ניתן לכתוב עבודות סמינר בשנת ההשלמה.

עבודות הסמינר ייכתבו אצל מרצים שונים מהתכנית.

פירוט קורסים, כולל סילבוסים : <http://shnaton.huji.ac.il/index.php#>